

امام صادق(ع) با استشهاد به قرآن، استخراج احکام از آیات را تعلیم می‌دادند

مدرس حوزه خاطرنشان کرد: امام صادق(ع) در زمینه‌های مختلف علمی که وارد می‌شدند، به آیات قرآن استشهاد می‌کردند و به اصحاب خود تعلیم می‌دادند که در این قبیل موارد به آیات قرآن رجوع کرده و حکم استخراج کنند.

امام صادق(ع)؛ معلم مذاهب اسلامی

سیدمهدی حائری قزوینی:

امام صادق(ع) با استشهاد به قرآن، استخراج احکام از آیات را تعلیم می‌دادند

مدرس حوزه خاطرنشان کرد: امام صادق(ع) در زمینه‌های مختلف علمی که وارد می‌شدند، به آیات قرآن استشهاد می‌کردند و به اصحاب خود تعلیم می‌دادند که در این قبیل موارد به آیات قرآن رجوع کرده و حکم استخراج کنند.

حجت‌الاسلام و المسلمین سیدمهدی حائری قزوینی، مدرس حوزه و پژوهشگر علوم قرآنی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، به بیان برخی از ویژگی‌های علمی و عملی امام صادق(ع) پرداخت و اظهار کرد: طبق آیات قرآن کریم، تأویل قرآن را کسی جز خدا و راسخان در علم نمی‌دانند و در حدیثی از امام صادق(ع) آمده است که «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم.

وی در ادامه ضمن تأکید بر نقش راسخون در علم، به آیه شریفه «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم. وی در ادامه ضمن تأکید بر نقش راسخون در علم، به آیه شریفه «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم.

این پژوهشگر علوم قرآن در ادامه به ترجمه این آیه اشاره کرد و افزود: اوست کسی که این کتاب را بر تو فرو فرستاد، پاره‌ای از آن آیات محکم است آنها اساس کتابند و [پاره‌ای] دیگر متشابهاتند اما کسانی که در دل‌هایشان انحراف است برای فتنه‌جویی و طلب تاویل آن [به دلخواه خود] از متشابه آن پیروی می‌کنند، با آنکه تاویلش را جز خدا و ریشه‌داران در دانش کسی نمی‌داند [آنان که] می‌گویند ما بدان ایمان آوردیم همه [چه محکم و چه متشابه] از جانب پروردگار ماست و جز خردمندان کسی متذکر نمی‌شود» (آل عمران/7).

امام صادق(ع) در رابطه با قرآن کریم فعالیت‌های فراوانی داشتند و احادیث بسیاری از ایشان در دست هست که علاوه بر تربیت شاگردان خاصی در این زمینه، معارف گوناگونی نیز در زمینه‌های گوناگون آموخته‌اند که شاگردان با جمع‌آوری آنها، در کتاب‌های مختلفی در باب قرآن کریم تألیف کرده‌اند

وی خاطرنشان کرد: افرادی که بیماری و انحراف از حق را در دل دارند، به دنبال متشابه می‌روند و تأویل قرآن را کسی جز خدا و راسخان در علم نمی‌دانند که در حدیثی از امام صادق(ع) آمده است که «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم.

حائری قزوینی همچنین اظهار کرد: در آیه شریفه «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم. وی در ادامه ضمن تأکید بر نقش راسخون در علم، به آیه شریفه «وَمَا يَكُونُ فِي الْعِلْمِ فَتْحٌ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَتَأْوِيلُهُ»؛ راسخون در علم ما هستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم.

وی با بیان این‌که آثار فراوانی از وجود مقدس امام صادق(ع) در رابطه با علوم و معارف قرآنی به جای مانده است، گفت: امام صادق(ع) در رابطه با قرآن کریم فعالیت‌های فراوانی داشتند و احادیث بسیاری از ایشان در دست هست که علاوه بر تربیت شاگردان خاصی در این زمینه، معارف گوناگونی نیز در زمینه‌های گوناگون آموخته‌اند که شاگردان با جمع‌آوری آنها، در کتاب‌های مختلفی در باب قرآن کریم تألیف کرده‌اند.

مدرس حوزه خاطرنشان کرد: امام صادق(ع) در زمینه‌های مختلف علمی که وارد می‌شدند، به آیات قرآن استشهاد و استدلال می‌کردند و اصحاب خود را به استخراج حقایق و احکام از قرآن کریم توصیه می‌کردند و در روایتی از عبدالعلاء از اصحاب امام صادق(ع) آمده است که از ایشان می‌پرسد که در شرایطی که شخصی پایش به سنگ خورده و خون‌آلود شده است و روی آن زخم را بسته است، وضوی چنین شخصی به چه ترتیبی خواهد بود.

افرادی که بیماری و انحراف از حق را در دل دارند، به دنبال متشابه می‌روند و تأویل قرآن را کسی جز خدا و راسخان در علم نمی‌داند که در حدیثی از امام صادق(ع) آمده است که «نحن راسخون فی العلم فنحن نعلم تأویله؛ راسخون در علم ماهستیم و تأویل قرآن را ما می‌دانیم»

وی ادامه داد: امام صادق(ع) به او می‌فرماید که احکامی از این دست از کتاب خدا استنتاج می‌شود و پس از آن به بیان آیه شریفه «... وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ...؛ در دین بر شما سختی قرار نداده است» پرداختند و سپس فرمودند که در چنین شرایطی شخص باید روی آن پارچه‌ای را که روی زخم بسته است، مسح بکشد و وضوی خود را به این صورت به انجام برساند.

پژوهشگر علوم قرآنی در ادامه افزود: این روایت مبنای حکم فقها برای وضوی جبیره‌ای قرار گرفته و نظایر این حدیث بسیار زیاد است که امام صادق(ع) با استخراج حکم از طریق استشهاد به آیات قرآن کریم، به اصحاب خود تعلیم می‌دهند که در این قبیل موارد به آیات قرآن استشهاد کنند و حکم استخراج کنند.

وی خاطرنشان کرد: به طور کلی از امام صادق(ع) روایت شده است که احادیثی که از ما به شما می‌رسد، بر کتاب خدا عرضه کنید؛ آنچه که با کتاب خدا موافق بود بپذیرید و بخشی را که با کتاب خدا مخالف بود، رها کنید که این سخن را ما نگفته‌ایم و آن را بر دیوار بکوبید و این قبیل احادیث تأکید بر معیار و میزان بودن قرآن کریم است و در عین حال به شیعیان می‌آموزد که احادیث را با قرآن محک بزنند و هر تعبیری که با قرآن در تضاد باشد، کنار بگذارند.